

رجعت به دوران امیرکبیر

۱۱ اسفند ۱۳۹۳ ساعت ۱۱:۲۰

انگیزه اصلی شاه از یک نوع نوسازی در ساختار اداری و اجرایی کشور، رجعت به دوران امیرکبیر باشد. شاه به خوبی بر فساد اداری و ناکارآمدی دیوان قدیمی خویش واقف بود و شاید در این مقطع زمانی به فکر پیگیری اصلاحات امیر افتاده بود.

در ص ۱۱۵ کتاب می خوانیم :

ناصرالدین شاه که سابقه حضور رجال تاثیرگذار و قدرتمندی چون امیرکبیر و میرزا آقاخان نوری را در سابقه داشت، در ۲۳ محرم ۱۲۷۵ فرمان تاسیس شش وزارتخانه جدید شامل وزارت داخله، امور خارجه، جنگ، مالیه، عدلیه و فواید عامه را صادر کرد. اما مهمتر از آن خبری بود که همزمان با این تاسیس و تحولات اعلام می شد و آن الغای مقام صدارت عظمی بود. به نوشته روزنامه وقایع اتفاقیه در متن فرمان شاه آمده بود: «رأی عالم آرای همایون بر این قرار گرفت که منصب صدارت عظمی و لوازم آن... به طور کلی از دولت علیه ایران منسوخ گردد. و به همین اعلام نامه رسمی باید کل طبقات نوکر و عموم مردم این منصب را منسوخ و لوازم آن را در عهده شخص واحد به کلی معدوم بدانند که بعد از این به احدی داده نخواهد شد و هر کس به این مقام و خواهش بیاید، مورد سخط و غضب همایون خواهد گردید.»

در ص ۱۱۶ کتاب می خوانیم:

کریمی در علت یابی «پایان دادن ناصرالدین شاه به حیات منصب صدارت، که یکی از کهن ترین مناصب دیوان سالاری ایران بود»، می نویسد: «جز وقایع انقلاب فرانسه و حوادث پس از آن و حتی دوران امپراتوری ناپلئون سوم که به قولی «مشی مردم گرایانه» داشت، از رخداد الغای نظام ارباب رعیتی در روسیه تزاری، اقدامات بیسمارک در پروس، اصلاحات سلطان محمود و سپس سلطان عبدالمجید در عثمانی و نفوذ انگلیس، به عنوان دلایل مهم این تصمیم مهم شاه یاد کرده اند. [قبله عالمعباس امانت] در کنار این مسائل به نظر می رسد انگیزه اصلی شاه از یک نوع نوسازی در ساختار اداری و اجرایی کشور، رجعت به دوران امیرکبیر باشد. شاه به خوبی بر فساد اداری و ناکارآمدی دیوان قدیمی خویش واقف بود و شاید در این مقطع زمانی به فکر پیگیری اصلاحات امیر افتاده بود.»

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/2024/2024-04-24/2024-04-24>